

Názov aktivity: Učenie sa službou (Service learning v globálnom vzdelávaní)

Typ aktivity: Intervenčná

Predmet: Životné prostredie

Autorka: Mgr. Jana Šolcová, PhD.

Kontakt: jana.solcova@umb.sk

Názov aktivity	<i>Učenie sa službou (Service learning v globálnom vzdelávaní)</i>
Téma aktivity	• Životné prostredie• Projektové/zážitkové učenie• Service learning• Potreby komunity• Globálne vzdelávanie
Anotácia aktivity	Vzdelávacia stratégia <i>service learning</i> vytvára priestor pre prepojenie potrieb študentov a študentiek, komunity i školy. Prostredníctvom teoretickej prípravy sú študenti a študentky vybavení potrebným množstvom vedomostí k tomu, aby ich pretavili do praktickej aktivity, ktorá im prinesie zážitkovým učením a reflexiou rozvoj zručností a ich osobných postojov. Dôležitým aspektom implementácie stratégie <i>service learning</i> je rola učiteľov a učiteľiek v celom procese implementácie <i>service learningu</i> , od jeho prípravy, realizácie, reflexie, vyhodnotenia, ocenenia a oslavy. Schéma procesu <i>service learning</i> sa nachádza v Prílohe 1.
Ciele aktivity	• sprostredkovať študentom a študentkám možnosť viesť projekt v téme globálneho vzdelávania;• reflektovať zážitky študentov a študentiek z realizácie mikroprojektov;• vytvoriť prepojenie medzi teoretickým vzdelávaním a praxou, reflektovať potreby študentov a študentiek, ako aj komunit.
Pomôcky	Metodika vedenia <i>service learningových</i> projektov, dostupná na: http://www.servicelearning.umb.sk/co-je-sevice-learning/info-o-sl
Čas	Od plánovania až po realizáciu minimálne 6 mesiacov
Postup	1. Študentom a študentkám zadajte úlohu zmapovať potreby organizácie/komunity, ktorá ich zaujíma.2. Zároveň im zadajte úlohu zamyslieť sa a vytvoriť zoznam vedomostí, zručností a postojov, ktoré by si v téme globálneho vzdelávania chceli rozvinúť.

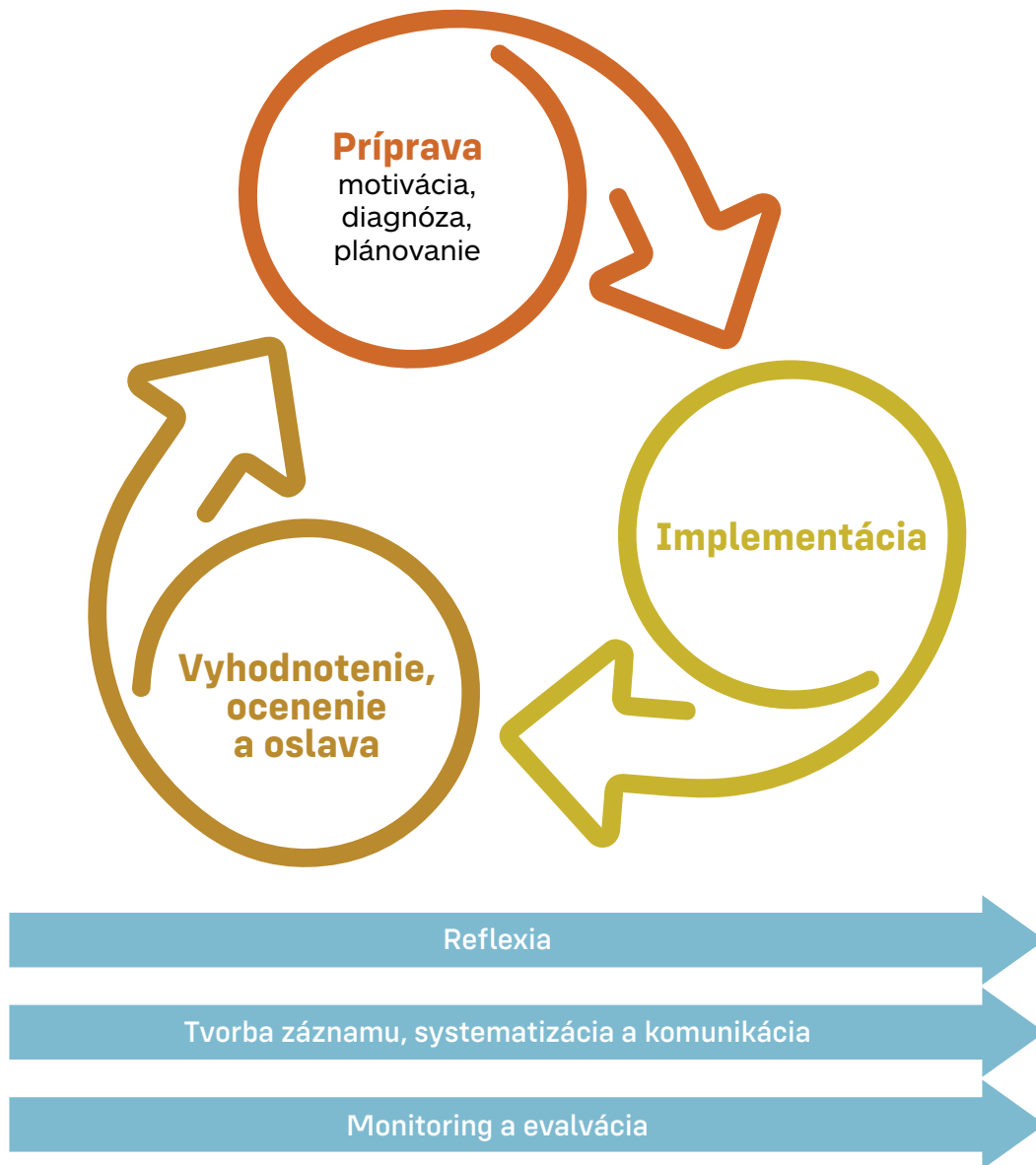
	3. Výsledkom zmapovania potrieb môže byť dlhý zoznam potrieb. Keďže zámerom <i>service learningových</i> projektov nie je riešiť „všetky problémy sveta“, je potrebné si vybrať niektorú z potrieb, ktorá sa prepája s potrebami študentov a študentiek. Študenti a študentky formulujú jednak cieľ služby (to, čo chcú projektom dosiahnuť u iných) a jednak cieľ učenia sa (čo chcú realizáciou projektu získať oni, v čom sa chcú rozvíjať). 4. Nasleduje podrobné plánovanie aktivity alebo projektu. Dobrý dizajn uľahčuje implementáciu i hodnotenie a nadväzuje na výsledky vo vzdelávacom procese. Základné otázky, ktoré si treba pri plánovaní projektu klásť, sa nachádzajú v Prílohe. 5. Súčasťou plánovania je aj zostavenie konkrétneho časového harmonogramu a plánu aktivít v projekte. Popis jednotlivých aktivít a detailne rozčlenenie aktivít s jasným určením zodpovednosti. 6. Projekt má mať časové ohraničenie od prípravy až po vyhodnotenie. Časový harmonogram nie je len aktivita, ale spadajú do neho aj činnosti pred a činnosti po <i>service learningovej</i> aktivite. Z plánu by mala byť jasná postupnosť krokov, prehľad o úlohách v logickej následnosti, aby koordinácia aktivít/projektu prebiehala hladko. V aktivite by mal byť jasný názov aktivity, ciele aktivity, rozpis, čo k aktivite potrebujeme a kto je zodpovedný za aktivitu. 7. Realizácia aktivít projektu. Okrem samotnej realizácie je vhodné ak je študentom a študentkám poskytnutá priebežná podpora, vedenie a reflexia. Preto je dobré vytvoriť si priestor na pravidelné stretávanie sa nimi. Frekvencia stretnutí závisí od typu <i>service learningového</i> projektu a jeho rozsahu. Odporúčame stretnutia raz za 2 týždne, pričom na začiatku to môže byť aj častejšie. 8. Záverečné vyhodnotenie a ocenenie študentov a študentiek. Venujeme sa tomu, či bol cieľ projektu naplnený, či sa podarilo naplniť potreby komunity i študentov/tiek, ktorý sa projektom chceli tiež niečo naučiť. 9. Nezapudnite študentov a študentky oceniť, prípadne ich prácu niekde spropagovať, a to aj v situácii, keď projekt nevyšiel presne podľa plánu.
Reflexia	Reflexia je veľmi dôležitá súčasť <i>service learningových</i> projektov. Študentov a študentky je potrebné viesť k tomu, aby si vo vzťahu k téme globálneho vzdelávania uvedomili, čo dosiahli v rámci práce s vybranou komunitou, ale aj to, čo získali realizáciou projektu oni sami.
Zoznam použitej literatúry	Spracované podľa: BROZMANOVÁ-GREGOROVÁ, Alžbeta et al.: <i>Service learning: inovatívna stratégia učenia (sa)</i> : (vysokoškolská

	učebnica). Banská Bystrica : Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela – Belianum, 2014. 200 s. ISBN 978-80-557-0829-4.
Tip pre pedagógov	Konkrétne príklady použitia <i>service learningu</i> pre rôzne vekové skupiny mladých ľudí je možné nájsť aj na webových stránkach, napr. www.centrumdobrovolnictva.sk; www.servicelearning.umb.sk. Príklady prepojenia stratégie <i>service learning</i> a globálneho vzdelávania u študentov a študentiek vysokých škôl môžete nájsť napríklad tu: https://www.youtube.com/watch?v=mS10fmiGC1o

Príloha č.1

Proces implementácie stratégie *service learning*

SERVICE LEARNING – PROCES

Celý proces implementácie *service learningu* je možné vymedziť aj v troch rovnako významných časových úsekoch, v ktorých sa odohrávajú dôležité činnosti:

- Činnosti *PRED* *service learningovou* aktivitou/programom (motivácia, dôležité zodpovedanie si otázok, vyjasnenie cieľov služby a vzdelávania, príprava premyslenej *service learningovej* aktivity/programu...),
- Činnosti *POČAS* *service learningovej* aktivity/programu (realizácia aktivity, aktivít/programu a pod.),
- Činnosti *PO* *service learningovej* aktivite/programme (reflexia, hodnotenie a oslava).

Príloha č. 2

Základné otázky pri plánovaní *service learning*ového projektu

Plánovanie *service learning*ového projektu

NÁZOV AKTIVITY:

MENÁ ŠTUDENTOV A ŠTUDENTIEK:

MENO A PRIEZVISKO	ROK ŠTÚDIA, STUPEŇ ŠTÚDIA, PRESNÝ NÁZOV ŠTUDIJNÉHO PROGRAMU

TÚTOR/KA AKTIVITY:

MENO A PRIEZVISKO	KONTAKT

OBDOBIE REALIZÁCIE ZÁMERU:

OD:	DO:

VÝCHODISKOVÁ SITUÁCIA:

(Opíšte východiskovú situáciu, na aké potreby vaša aktivita reaguje. Potreby rozdeľte na potreby komunity, potreby organizácie a potreby organizačného tímu.)

CIELE AKTIVITY:

(Opíšte, čo je cieľom vašej aktivity, čo chcete dosiahnuť, zmeniť, zlepšiť, vyriešiť. Ciele rozdelte na ciele komunity, ciele organizácie a ciele organizačného tímu.)

PLÁN REALIZÁCIE AKTIVITY A JEJ ČASOVÝ HARMONOGRAM:

(Opíšte, aké konkrétne aktivity budete robiť na dosiahnutie cieľov.)

NÁZOV A STRUČNÝ OPIS AKTIVITY	MENO ZODPOVEDNEJ OSOBY	TERMÍN
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Vložte potrebný počet riadkov.

SPOLUPRÁCA:

(Opíšte, s kým budete spolupracovať.)

MEDIALIZÁCIA/PROPAGÁCIA AKTIVITY:

(Opíšte, ako budete aktivitu medializovať, propagovať.)

ROZPOČET AKTIVITY:

(Príklad: tlač letákov: 100 ks, formát A5, plná farba)

POLOŽKA (NÁZOV, OPIS, POČET...)	SUMA	ZDROJ
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Vložte potrebný počet riadkov.

VYHODNOTENIE AKTIVITY:

(Opíšte mechanizmy vyhodnotenia úspešnosti aktivity.)